

h+m Hedendaags Marokko

ELS NOUWEN

Tijd om ons beeld van

Marokko te actualiseren.

Vanaf halfweg april kan u in

Antwerpen, Turnhout en

Mechelen kennismaken met

eigentijdse Marokkaanse

creativiteit.

De voorbije Documenta presenteerde zich als het beeldend geweten van de wereld. Niet in het minst door de prominente aanwezigheid van zogenaamde "niet-westerse kunst".

Het is voor velen nog wennen aan de verhalende kunst die niet-westerse kunstenaars meebrengen. Ze eist van ons een betrokkenheid die niet altijd correspondeert met de esthetische blik. Met haar klemtoon op morele, sociale of politieke inhoud hoopt ze een mondiaal wereldbeeld te kunnen uitdragen waarin cultuur niet enkel als zoethoudertje fungeert. Deze nieuwe praktijken en denkwijzen vormen een alternatieve traditie in de hedendaagse kunst.

De integratie van niet-westerse kunst in het reguliere culturele circuit verloopt nog moeizaam. Het vergt een open beleid.

Wederkerige netwerken zijn onontbeerlijk. Hedendaags Marokko is een multidisciplinair festival dat zeer bewust deze factoren in acht neemt. Centraal staat het werken in acht neemt. Centraal staat het werken met co-curatoren en allochtone adviseurs. En dat resulteert in een diepgaande dialoog, die essentieel is voor de betrokken partners.

Podia en partners

"Het project is ontstaan vanuit signalen van de Marokkaanse gemeenschap zelf", zegt Wim Viaene, drijvende kracht achter "open culturele centra" en coördinator van het project. "Naar aanleiding van de tentoonstelling "Magisch Marokko" merkten ze op dat de beeldvorming rond Marokko altijd in de richting van folklore en traditie ging. Terwijl je ondertussen toch zag dat jonge kunstenaars reeds bezig waren met hedendaagse media."

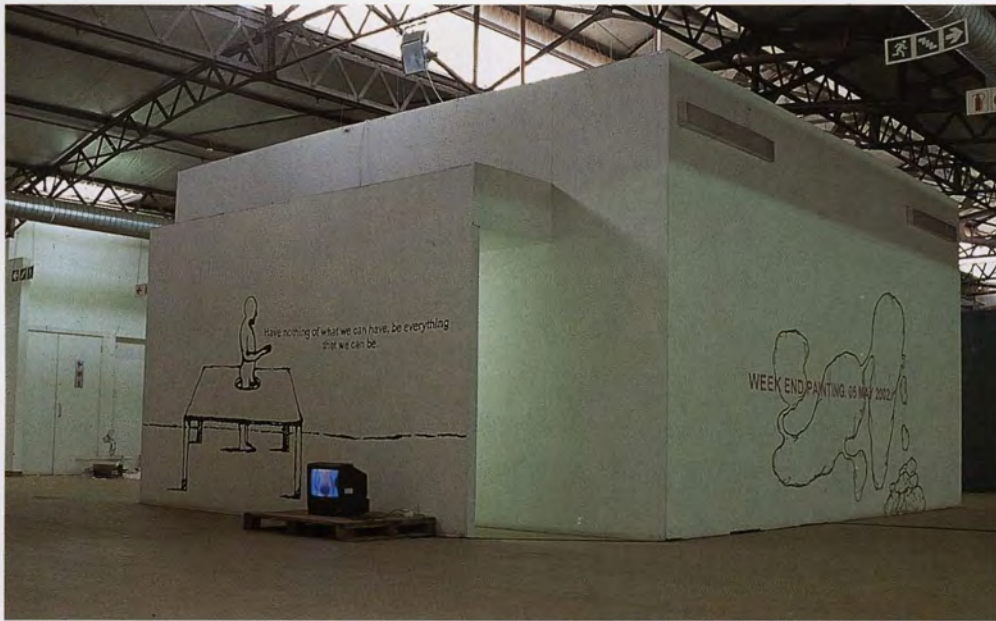
Samen met Jamal Kazza en An Sijsmans, beiden cultuurfunctionaris in cultuurcentrum de Warande, trok hij naar Marokko voor een prospectie. Ze ontmoetten er Sylvia Belhassan, directrice van de Villa des Arts. Zij werd co-curator voor het luik beeldende kunst in de cultuurcentra van Turnhout en Mechelen. "Maar het is echt bijzonder belangrijk dat ook de Marokkaanse gemeenschap in België betrokken is bij dit project", aldus Jamal Kazza en Wim Viaene.

© Ben Benaouisse

© Benohoud

© Ben Benaouisse

“Mousssem vzw is een platform in wording van Marokkaanse culturele uitingen in Vlaanderen. Zij organiseren, samen met Jasmina Van Kersschaever van de Koningin Fabiola Zaal Antwerpen, een tentoonstelling van Marokkaanse vrouwelijke beeldende kunstenaars.”

Het was al vrij snel duidelijk dat er een aanbod dans, muziek, mode en literatuur zou aan vastgekoppeld worden. Met het Modemuseum, Open Doek – filmfestival en het cultuurcentrum van Berchem als volwaardige podia.

Hedendaagse beelden

Het huidige Marokko ondergaat een politieke, sociale en culturele omwenteling. “Toch kregen we tijdens onze prospectie meestal hetzelfde verhaal te horen.”, zegt An Sijsmans, tentoonstellingsverantwoordelijke in de Warande. “Weinig of geen middelen voor hedendaagse kunst. Het is niet evident om voor nieuwe media en beelden te kiezen en jonge kunstenaars grijpen dan ook elke kans om in het buitenland te werken of te exposeren. Om die reden hebben we ons niet vastgehouden aan de grenzen van Marokko en komen in onze tentoonstelling ook in het buitenland verblijvende Marokkanen aan bod.” De installaties, foto’s, videowerk en schilderijen van de jonge kunstenaars roepen vragen op over identiteit, engagement en cultuur.

© Mounir Fatmi
© Charif Benhelima

De Garage, ruimte voor actuele kunst van cultuurcentrum Mechelen, toont het werk van Safâa Erruas, Faouzi Laatiris, Fatima Mazmouz en Hassan Darsi. In de Warande zijn Hicham Benohoud, Hassan Echaïr, Batoul S’himi, Mounir Fatmi, Younès Rahmoun en Ben Benaouisse te gast. h+m wil naast een presentatie- ook een creatieplatform zijn. Studenten uit de academies van Tetouan en Casablanca zijn uitgenodigd om samen met Vlaamse studenten te werken in het grafiekcentrum Frans Masereel. De resultaten zullen later in Marokko te zien zijn in een reizende tentoonstelling.

Tussen 2 werelden

Mounir Fatmi studeerde in Rome en heeft al een internationaal tentoonstellingsparcours op zijn naam. Hij beschrijft zichzelf als een kunstenaar die balanceert tussen de Westerse en de Maghrebijnse traditie. “Ik stel me, net als vorige generaties Marokkaanse kunstenaars, vragen over onze identiteit, maar tegelijkertijd ook over onze relatie met moderniteit, technologie en religie. Hedendaagse kunst is een exclusief westers begrip. Ik behoor tot een Afrikaans-Arabische moslimcultuur, met alle contradicties en limieten die deze cultuur met zich meebrengt. Het is maar door, vandaag de dag, deze limieten te verleggen, dat we ons kunnen aansluiten bij een hedendaagse praktijk die niet noodzakelijkerwijs westers is.”

© CharifBenhelima

© CharifBenhelima

In Turnhout toont Fatmi de video-installatie 'Thérapie de groupe', bestaande uit beelden van manifesterende mensen in Marokko en elders, gedrag dat hij associeert met groepstherapie.

Ook Ben Benaouisse, een Belg van Marokkaanse afkomst, gaat in totaalinstallaties op zoek naar zijn culturele identiteit. Er ontbreekt hem, zegt hij, een Belgisch geheugen en een Marokkaanse toekomst. Benaouisse begon zijn artistieke carrière als danser-acteur bij het Gentse theaterhuis Victoria. Al doende ontwikkelde hij naast theatrale, ook beeldende kwaliteiten, die zijn uitgemond in zijn installatie 'Invasif'. De eerste delen van dit totaalproject toonde hij reeds in het Caermersklooster in Gent en de Brakke Grond in Amsterdam. 'Invasif' is een verzameling van allerlei voorwerpen die hem herinneren aan de 2 culturen waaruit hij voortkomt. Een dubbel referentiekader met zowel typisch Arabische als typisch Belgische zaken, zowel persoonlijke als collectieve herinneringen. Opgebouwd als een scène, waar de bezoeker vrij kan rondwandelen en zijn eigen verhaal kan uitstipelen.

© Mounir Fatmi

Momu

Ook het gloednieuwe Modemuseum participeert in h+m. Concepten werden uitgewerkt door Frieda Sorber (Momu) in samenwerking met Moussem vzw.

Om te beginnen is er de grote overzichtstentoonstelling van Marokkaanse mode. Presentaties van volledige ensembles traditionele kostuums met een overzicht van de kaftan de voorbije 50 jaar, aangevuld met het werk van hedendaagse Marokkaanse ontwerpers.

Van Tami Tazi, de ontwerpster die eind jaren '60 aan de wieg stond van wat we nu kennen als hedendaagse Marokkaanse mode, wordt een modeshow georganiseerd. Van een totaal andere orde is de tweede tentoonstelling in het Momu. Charif Benhelima, een jonge Belg met Marokkaanse roots, toont een overzicht van zijn fotowerk. Bijzondere beelden, getuigend van een integere en gedreven betrokkenheid. Benhelima is een fotograaf van de maatschappelijk marge. Hij maakt beelden van illegalen en asielzoekers in het Klein Kasteeltje en San Damiano, van ontheemde kinderen in een stedelijke omgeving, van vluchtelingen in ex-Joegoslavië en Roemenië. Krachtige confrontaties, vaak schrijnende documenten. Benhelima heeft oog voor kwetsbaarheid en ontreding. Met zijn foto's stelt hij essentiële vragen. "Ik wil in dit project geen politieke boodschap uitdragen", zegt hij. "Ik wil gewoon ontworteling tonen. Hoe het is te leven zonder thuis. Tegelijk is dit voor mij een onderzoek naar mijn eigen identiteit. Psychologisch ben ik zelf iemand zonder papieren." Benhelima studeerde aan Sint Lucas Brussel, het HISK en het International Centre of Photography New York. Hij heeft inmiddels een uitgebreid internationaal cv. Ludion verzorgt een publicatie met een uitgebreid overzicht van zijn oeuvre. De presentatie gebeurt bij de opening van de tentoonstelling in het Momu.

Film en podiumkunsten

Marc Boonen van Open Doek engageerde de jonge cineaste Yasmine Kassari om mee te werken aan de selectie voor het filmfestival. De cinema in Marokko is nog jong en Open Doek wil geen historisch overzicht presenteren, maar legt de focus op de nieuwe generatie Marokkaanse filmmakers. Heel wat van die jonge cineasten leven buiten Marokko. De selectie wordt niet alleen in Turnhout getoond, maar ook op verplaatsing, tijdens het Moussemfestival in Antwerpen (Cartoons). Mohamed lkoubaan, artistiek leider van Moussem vzw en Marc Goossens van het cultuurcentrum Berchem verzorgden het luik podiumkunsten. Zij opteren radicaal voor h+m als een creatiefestival, eerder dan een presentatieplatform. "Les ballets du Grand Maghreb" staan geprogrammeerd, en ook het theatercollectief "Chahoula".

Nazorg

"Het verhaal dat zich ginder afspeelt, speelt zich ook hier af", zegt Jamal Kazza. "Het is belangrijk dat we de Marokkaanse gemeenschap in Vlaanderen bereiken. h+m heeft vele inspanningen geleverd om blijvende communicatiekanalen op te zetten." Wim Viaene gaat verder. "Zo zal Moussem het archief van dit festival krijgen. Als platform voor de Marokkaanse cultuur in Vlaanderen zullen zij in de toekomst, door de vele contacten die gelegd zijn, gemakkelijker aanspreekbaar zijn voor culturele centra. Verder heeft het project de discussie over internationale en culturele samenwerking aangezwengeld. Hoe bouw je dat uit, die culturele akkoorden. Tot slot is er het engagement van de betrokken cultuurcentra en musea om na het project werk te blijven maken van het cultureel diversifiëren van hun regulier aanbod. Met andere woorden, een engagement om dit soort van samenwerkingen te continueren." Wij hopen alvast dat de cultuursector deze wens ter harte neemt. Maar eerst moet "Hedendaags Marokko" nog beginnen. Wij kijken er naar uit.

PRAKTISCH

www.hplusm.be
of:
OPEN CULTURELE CENTRA
Arenbergstraat 28
2000 Antwerpen
03 202 46 17

AMARANT

Een greep uit het cursusaanbod

Avignon en de waanzinnige 14de eeuw 4 lessen

Antwerpen	[start 11/03]
Brugge	[start 22/04]
Gent	[start 05/05]
Kortrijk	[start 22/04]
Mechelen	[start 11/03]

Het Athene van Pericles 4 lessen

Brussel	[start 10/03]
Antwerpen	[start 11/03]

Onbekend = onbemand Jonge Belgische kunstenaars 6 lessen

Antwerpen	[start 23/04]
Gent	[start 17/03]

Info 09 / 269 17 45
& reservering www.amarant.be

MDD

Museumlaan 14, B-9831 Deurle, België
tel. +32-9-282 51 23 - fax +32-9-281 08 53
info@museumdd.be - <http://www.museumdd.be>

jaarprogramma 2003

16.02 - 30.03 — Switch
over omkeerbaarheid
Elke Boon, Cel Crabeels, Bojan Fajfric, Damien Hirst, Igor & Svetlana Kopystiansky
Focus 1

05.04 - 20.04.2003 — Tussenspel
Vaste collectie & Joëlle Tuerlinckx — Elementen
NIEUWE PROJECTEN NOUVEAUX PROJETS D.D.

04.05 - 22.06 — Gert Verhoeven
Focus 2

06.07 - 28.09 — Gust. De Smet-Festival
i.s.m. Musea Beeldende Kunst Leiestreek
Focus 3

12.10 - 21.12 — In Search of
the Perfect Lover
Louise Bourgeois, Marlene Dumas, Paul McCarthy, Raymond Pettibon
Focus 4

openingsuren: di-vr 13-17u
za, zo- en feestdagen 11-17u / ma gesloten

structurele sponsors: Bank Degroof / C&A / Europabank / Hulp der Patroons / Ipsen / UA Scania — met steun van: Vlaamse Gemeenschap / Provincie Oost-Vlaanderen / Gemeentebestuur Sint-Martens-Latem